

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

ROBIĘ, co mi się ŻYWNIE podoba!

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

ŻYWNIE - a nie „rzewnie”. ŻYWNIE to bardzo stary przysłówek, do dziś zachowany tylko we frazeologizmie: (robić) coś, co, jak, gdzie, kiedy itp. się (komuś) żywnie podoba ‘robić coś, jak kto chce’. Dawna polszczyzna знаła przymiotnik ŻYWNY o kilku znaczeniach: ‘żyjący’ (w XV w. pisano o „duszy żywnej”, czyli istocie żyjącej), ‘pożywny, posilny’ (jeszcze z „Pana Tadeusza” znamy „soki żywne”, które kapusta oddaje znakomitemu bigosowi), ‘szczerzy, prawdziwy’ („żywną ochotę” przybyć miał Sienkiewicz). Przysłówek ŻYWNIE używany był samodzielnie w dwóch znaczeniach: albo ‘bez wyjątku, zgoła, ze wszystkim’ (co pozostało w tytułowym frazeologizmie), albo ‘bardzo, niezmiernie’ („Żywnie mi się ta książka spodobała” - podaje przykład Linde). Najczęściej powtarzający się kontekst utrwalił ten przysłówek i zachował go w stałym związku wyrazowym.